

Н. А. Швачій

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор

І. Р. Буніятова

Англiцизми в українській мові

Мова – явище, яке постійно розвивається та вдосконалюється. Запозичення слів – один з яскравих прикладів взаємодії мов і культур, створення загальних цінностей. У минулому таку роль в Європі відігравали старогрецька і латинська мови, а пізніше французька і німецька. Зараз таку роль виконує, передусім, англійська мова [2].

Крисін Л. П. вважає, що запозичення в мові відбуваються фонетичними і морфологічними засобами однієї мови морфем, слів або словосполучень іншої мови. Лексика зазнає змін частіше ніж граматики чи фонетика [3].

Відомо, що англійську мову називають "латиною ХХ століття". Це й не дивно, адже англiцизми (запозичення з англійської мови) на даний час заповнили майже всі сфери людської діяльності. Можна виділити наступні причини появи в мовах світу лексичних запозичень: відсутність відповідного поняття в когнітивній базі мови-рецептора. До словника ділової людини міцно увійшли такі англiцизми як *класифікатор*, *ноутбук* і його нові різновиди: *аудіобук*, *пауербук*, *органайзер*, *пейджер*, *таймер*, *сканер*, *тюнер* [1]. Наприклад: "До терміналу не потрібно додатково виїжджати, якщо відбувся збій у системі, тому що сторожовий *таймер* автоматично вирішує проблему" [5]. Наступне – це відсутність відповідного найменування в мові-рецепторі. Брейтер М. А. відмічає, що близько 15% новітніх англiцизмів запозичуються у зв'язку з відсутністю відповідного найменування в мові-рецепторі. До них відносять: *детектор*, *топ-модель*, *віртуальний*, *інвестор*, *дайджест*, *спонсор*, *спрей* [1]. Напр.: "Ксенія Ламбер увійшла до п'ятірки фіналісток на 17-му міжнародному конкурсі "*Топ-модель* Світу", який завершився 23 лютого в німецькому Дортмунді" [4]. Ми бачимо, що переважно вказуються внутрішньолінгвістичні причини запозичення, також варто згадати про зовнішні, екстралінгвістичні причини запозичення англiцизмів лексики:

активiзацiї зв'язкiв iз Заходом, змiни в менталiтетi сучасного поколiння.

Таким чином, простiшим i ефективнiшим вважається запозичення вже iснуючої номiнацiї разом iз запозичуваним поняттям i предметом. Оскiльки передовi технологiї сконцентрованi на заходi, а англiйська мова мiжнародна, отже, вокабуляр поповнюється за рахунок англо-американiзмiв. Велика рiзноманiтнiсть косметики, невідомої ранiше, наприклад, українській людинi, стала причиною запозичення з англiйської мови слiв типу : *мейк-ап* (make-up – макiяж), *консилер* (consealer – олівець коректор), *лифтинг крем* (lifting-cream – крем пiдтягує шкіру).

В українській мові активно функціонують англiцизми: *гамбургер*, *фiшбургер*, *чiсбургер*, *чiкенбургер*, виконуючи диференцiйовану функцiю. Лексема сендвич несе узагальнене значення, тодi як iншi слова синонiмiчного ряду конкретизують значення слова сендвич: *гамбургер* (усерединi бiфштекс), *фiшбургер* (риба), *чiсбургер* (сир), *чiкенбургер* (курча).

Термiнологiя обчислювальної технiки, що склалася на базi англiйської мови, легко поповнюється новими термiнами англiйського походження. Слова *сайт*, *браузер*, *банер* та iншi використовуються в мовi людей, що мають справу з комп'ютерами, яких з кожним роком стає все бiльше i бiльше. Отже, цi англiцизми з суто професiйної сфери переходять у використання звичайних людей.

Проте до запозичень носiї мови часто ставляться з обережною. Навiщо щось брати у iнших, хiба не можна обiйтися засобами рiдної мови? Нащо нам "*iмiдж*", якщо є "*образ*", до чого "*самiт*", якщо можна сказати "*зустрiч у верхах*". Чим модний нинi в кiнематографiї "*ремейк*" краще за звичайну "*переробку*"? I хiба "*консенсус*" мiцнiший за "*згоду*" [3]?

Нашi дослiдження дозволяють зробити висновок, що бiльшiсть запозиченої лексики становлять слова, що позначають обладнання та устаткування, що свiдчить про високий розвиток технологiй в країні мови-продуцента, а українська, як мова-реципiєнт, вiдповiдно, не маючи власних еквiвалентiв, запозичує саме в цiй галузi.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Брейтер М. А. Англицизмы в русском языке. – Владивосток.: Диалог, 1998. – С. 113-127.
2. Кодухов В. И. Общее языкознание. – М., 1974. – С. 188-201.
3. Крисин Л. П. Иноязычные заимствования в современной жизни // Русский язык конца XX века. – М., 1996.
4. <http://misto.co.ua/frankivsk/news/news.php?action=view&id=393>
5. <http://unipay.ua/2-platiz-term-acso.php?id0=2&id1=1>